

ΟΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ (Φεβρουάριος 2007)

Συγγραφέας: ΝΙΚΟΣ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ

Αυξάνονται ολοένα οι κραυγές αγωνίας για το μέλλον του πλανήτη μας. Οι δυσοίωνες προοπτικές διαφαίνονται πλέον καθαρότατα και τις επιβεβαιώνουν συγκεκριμένα ανησυχητικά φαινόμενα: αύξηση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου (7,2 δισεκατομμύρια τόνοι κάθε χρόνο), επιτάχυνση του ρυθμού τήξης των πάγων της Γροιλανδίας, διπλασιασμός της ταχύτητας ανόδου της στάθμης της θάλασσας (3,3 σε σχέση με 1,7 χιλιοστά καθ' έτος), σφοδροί τυφώνες, όπως οι Κατρίνα και Κύριλλος, πλημμύρες, ξηρασίες. Αυτά είναι μερικά από τα ανησυχητικά φαινόμενα που περιλαμβάνονται στην τέταρτη έκθεση της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC), η οποία παρουσιάστηκε αυτή την εβδομάδα σε διεθνή συνάντηση στο Παρίσι.

Ο πλανήτης μας γνωρίζει για πρώτη φορά στην ιστορία του *homo sapiens* ακραία καιρικά φαινόμενα στα τέσσερα μήκη και πλάτη της Γης. Στην Ευρώπη, όπως και στη χώρα μας, ο Γενάρης γίνεται Μάης και ο Αύγουστος Φλεβάρης. Μπροστά στα τόσο πρωτοφανή νέα κλιματικά δεδομένα, η ευρωπαϊκή και η παγκόσμια κοινή γνώμη αρχίζει να αντιλαμβάνεται όσο ποτέ τον κίνδυνο μιας συλλογικής αυτοκτονίας. Η με γρήγορους ρυθμούς αποψίλωση όλων των μεγάλων δασικών εκτάσεων του πλανήτη οδηγεί το οικοσύστημά μας στην αδυναμία απορρόφησης του διοξειδίου του άνθρακα. Η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων, σε συνδυασμό με το σχεδόν τριπλασιασμό του πληθυσμού της Γης σε σχέση με τα επίπεδα του 19ου αιώνα, οδηγεί τάχιστα σε ενεργειακή κρίση. Χωρίς αμφιβολία, η ενεργειακή σταθερότητα θα προσδιορίσει στο εξής σε μεγάλο βαθμό την ασφάλεια του κόσμου στον 21ο αιώνα.

Τίθενται κατά συνέπεια τα εξής ερωτήματα που επιζητούν απάντηση: Τι πράττει η Ευρώπη; Ποια η θέση της στο μείζον θέμα των ραγδαίων κλιματικών αλλαγών; Ποιο μερίδιο της κρίσης αναλογεί στη Γηραιά Ήπειρο;

Αν αναλογιστούμε ότι τον 19ο αιώνα ζούσε στην Ευρώπη το 24% του

παγκόσμιου πληθυσμού, σήμερα ζει το 11% και σε πενήντα χρόνια μόλις το 2%-3%, τότε η Ευρώπη έχει χρέος να δράσει με συγκεκριμένες πολιτικές προκειμένου να σταματήσει η καταστροφική πορεία.

Η δυσοίωνη προοπτική ενός κλιματικού εμφράγματος στο άμεσο μέλλον πρέπει να την οδηγήσει να προτάξει πολιτικά το οικολογικό πρόβλημα και βεβαίως να αντιμετωπίσει την ανικανότητα της αμερικανικής πολιτικής να αντιληφθεί τις ευθύνες της. Η τελευταία ευαισθητοποίηση του Προέδρου Μπους δεν πείθει. Πρόκειται για αντιπερισπασμό στο πολιτικό αδιέξοδο που οδηγήθηκε μετά την ήττα στις εκλογές και τη χειροτέρευση της κατάστασης στο Ιράκ. Κάποιοι αναλυτές εκτιμούν ότι, αν για τις ΗΠΑ η ψύχωση της τρομοκρατίας αντικατέστησε αυτήν του κομμουνισμού και σ' ένα βαθμό στο όνομά τους κρατήθηκε ενωμένος μεταπολεμικά ο δυτικός κόσμος, το καλπάζον οικολογικό πρόβλημα δύσκολα θα μετατραπεί σε νέο συνδετικό τους κρίκο. Το αντίθετο μάλιστα μοιάζει πιο πιθανό.

Η αλόγιστη εκμετάλλευση των πόρων της Γης και η υπερκατανάλωση ενέργειας πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα, λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις υπάρχουσες εκτιμήσεις, αν δεν δράσουμε σήμερα αποτελεσματικά, η θερμοκρασία της Γης θα αυξηθεί ως το τέλος του αιώνα μας κατά 3 έως και 5 βαθμούς. Ο ρεαλιστικός στόχος που έχουμε θέσει είναι η αύξηση αυτή να μην ξεπεράσει τους 2 βαθμούς. Σε αντίθετη περίπτωση, οι ζημιές θα είναι ανεπανόρθωτες και θα γίνουν άμεσα αισθητές και στη χώρα μας, προκαλώντας παρατεταμένες περιόδους ξηρασίας.

Η Ευρώπη μπορεί και πρέπει να θέσει επείγουσας μορφής στόχους, βραχυπρόθεσμους και αποτελεσματικούς. Να δρομολογήσει μια νέα διεθνή συμφωνία για την περίοδο μετά το 2012 που εκπνέει το Πρωτόκολλο του Κιότο, με ένα πιο αυστηρό και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, για την ελαχιστοποίηση και όχι απλώς τον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Η πρόσφατη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μονομερή μείωση από τα κράτη-μέλη ως το 2020 των εκπομπών κατά 20% βρίσκεται προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά δεν επαρκεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να ενεργήσει μόνη της στον αγώνα για τη συγκράτηση της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας. Απαιτείται η συνεργασία όλων των χωρών και κυρίως των ΗΠΑ, της Κίνας και της Ινδίας. Πέρα όμως από αυτό, πρέπει να προτάξουμε ως Ευρώπη πολιτικές προστασίας της αδόμητης και της γεωργικής γης μειώνοντας στο ελάχιστο τη μη αναστρέψιμη καταστροφή εξαιτίας της υπερδόμησης.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» στις 3 Φεβρουαρίου 2007, σ. 13.